

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 18, 2018

Nummer 18, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:718](#) 29-05-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:779](#) 29-05-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:783](#) 29-05-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:716](#) 15-05-2018

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat de betalingsverplichting hoofdelijk moet worden opgelegd is niet toereikend gemotiveerd.

Advocaat-generaal D.J.C. Aben heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof om aan de betrokkene ter ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel de hoofdelijke verplichting op te leggen tot betaling aan de Staat van € 25.379,20.

Omtrent de hoofdelijke aansprakelijkheid in de zin van artikel 36e lid 7 Sr heeft de Hoge Raad in zijn arresten van 7 april 2015 (bijv. ECLI:NL:HR:2015:878, NJ 2015/326) onder meer overwogen:

‘2.4.8. Hoofdelijke aansprakelijkheid in de zin van art. 36e, zevende lid, Sr zal zich naar verwachting slechts in een beperkt aantal gevallen voordoen. In de situatie dat twee of meer daders van een strafbaar feit daarvan hebben geprofiteerd, maar aan het dossier en het verhandelde ter terechtzitting niet een indicatie valt te ontleen voor de verdeling van de opbrengst, ligt pondspondsgewijze toerekening van het wederrechtelijk verkregen voordeel meer voor de hand. Indien het dossier en het verhandelde ter terechtzitting zodanige duidelijke aanwijzingen bevatten dat het vermoeden gerechtvaardigd is dat twee of meer, bekende of onbekende, daders gezamenlijk de beschikking hebben of gedurende zekere tijd de beschikking hebben gehad over de gehele opbrengst van het strafbare feit en de betrokkene als een van die daders geen, dat vermoeden ontzenuwende, gegevens daaromtrent verschaft – op welke situatie de wetgever bij invoering van het huidige art. 36e, zevende lid, Sr in het bijzonder oog had – kan de rechter het wederrechtelijk verkregen voordeel als gemeenschappelijk voordeel voor het geheel aan de betrokkene toerekenen. In zo een geval mag worden aangenomen dat het opleggen van de ontnemingsmaatregel voor het gemeenschappelijke geheel van het verkregen voordeel het met de ontnemingsmaatregel beoogde reparatoire karakter heeft.’

Tegen de achtergrond van hetgeen in 2.3 is weergegeven, is het oordeel van het hof dat de betalingsverplichting hoofdelijk moet worden opgelegd niet toereikend gemotiveerd. Aan de –

door het hof niet met een verwijzing naar concrete aan het dossier ontleende aanwijzingen gemotiveerde – omstandigheden dat de inkomsten uit de hennepkwekerij gebruikt '[zouden] worden om de gezamenlijke schulden af te lossen dan wel een bepaalde gezamenlijke levensstandaard hoog te houden' en dat de betrokkene destijds met haar echtgenoot in gemeenschap van goederen was getrouwd, kan niet zonder meer worden ontleend dat de betrokkene daadwerkelijk gezamenlijk met haar toenmalige echtgenoot de beschikking heeft gehad over de gehele opbrengst van de hennepkwekerij en dat op die grond het wederrechtelijk voordeel voor het geheel als gemeenschappelijk voordeel aan de betrokkene kan worden toegerekend.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:783

Zaaknummer: 16/05106

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: M.A. Krikke

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

***American Staffordshire ‘gevaarlijk dier’ als bedoeld in artikel 425 Sr?
Hoge Raad geeft een beschouwing omtrent de thans gebruikelijke
maatstaf van voorwaardelijk opzet.***

Advocaat-generaal B.F. Keulen heeft geconcludeerd tot:

- vernietiging van de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de kwalificatie van het onder 1 bewezenverklaarde, de beslissing tot toepassing van artikel 9a Sr ter zake van het onder 1 bewezenverklaarde en de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde, in welke vernietiging niet is begrepen de beslissing op de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1] en de opgelegde schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van [betrokkene 1];
- verbetering van de kwalificatie van het onder 1 bewezenverklaarde in: ‘geen voldoende zorg dragen voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier, driemaal gepleegd’;
- terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Den Haag, opdat de zaak wat betreft de strafoplegging ter zake van het onder 1 bewezenverklaarde en de beslissingen ter zake van het onder 2 ten laste gelegde op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan; en
- verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel komt op tegen het oordeel van het hof dat de in de tenlastelegging vermelde honden, type American Staffordshire, kunnen worden aangemerkt als gevaarlijke dieren als bedoeld in artikel 425 aanhef en onder 2° Sr.

De tenlastelegging en bewezenverklaring zijn toegesneden op artikel 425 aanhef en onder 2° Sr. Daarom moet de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende uitdrukking ‘gevaarlijk dier’ geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in dat artikel.

Artikel 425 Sr luidt:

‘Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:

1° hij die een dier op een mens aanhitst of een onder zijn hoede staand dier, wanneer het een mens aanvalt, niet terughoudt;

2° hij die geen voldoende zorg draagt voor het onschadelijk houden van een onder zijn hoede staand gevaarlijk dier.’

De geschiedenis van de totstandkoming van artikel 425 Sr houdt – voor zover hier van belang – het volgende in:

‘Terwijl in n.° 1 alle dieren bedoeld zijn, die op mensen kunnen worden aangehitst, is n.° 2 beperkt tot die dieren, die gevaarlijk zijn. Gevaarlijk is elk dier, waarvan schade voor lijf of goed te duchten is. Daarbij maakt het geen verschil, of deze eigenschappen aan alle exemplaren van die soort of alleen aan het corpus delicti eigen was, en evenmin of men met eene voortdurende eigenschap of met eene ziekte te doen heeft. Ook kwaadaardige of dolle honden zijn dus in de bepaling begrepen.’

(H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht*, deel III, 1882, p. 183 en 184).

Het middel berust op de opvatting dat slechts dan sprake kan zijn van een ‘gevaarlijk dier’ als bedoeld in artikel 425 aanhef en onder 2° Sr, indien het dier gevaren oplevert voor mensen. Die opvatting is, mede gelet op de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis, onjuist.

Het middel kan niet tot cassatie leiden.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring onder 2 ten aanzien van het opzet ontoereikend is gemotiveerd.

Bij de beoordeling van het middel moet het volgende worden vooropgesteld. Voorwaardelijk opzet op een bepaald gevolg – zoals hier de beschadiging van een hond – is aanwezig indien de verdachte bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat dat gevolg zal intreden.

De beantwoording van de vraag of een gedraging de aanmerkelijke kans op een bepaald gevolg in het leven roept, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij betekenis toekomt aan de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht. Er is geen grond de inhoud van het begrip ‘aanmerkelijke kans’ afhankelijk te stellen van de aard van het gevolg. Het moet gaan om een kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten (vgl. HR 25 maart 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE9049, NJ 2003/552).

In de conclusie van de advocaat-generaal wordt de vraag opgeworpen of nadere algemene

aanknopingspunten kunnen worden gegeven om te bepalen onder welke omstandigheden sprake is van een aanmerkelijke kans als hiervoor bedoeld. Daarmee merkt de Hoge Raad het volgende op. Onder 'de naar algemene ervaringsregels aanmerkelijke kans' dient te worden verstaan de in de gegeven omstandigheden reële, niet onwaarschijnlijke mogelijkheid. Met de thans gebruikelijke formulering van de maatstaf van de aanmerkelijke kans is geen wezenlijk andere of grotere mate van waarschijnlijkheid tot uitdrukking gebracht dan met de in oudere rechtspraak, zoals in HR 9 november 1954, *NJ* 1955/55, gebruikte formulering 'de geenszins als denkbeeldig te verwaarlozen kans'.

De Hoge Raad kan geen algemene regels geven over de exacte grootte van de kans die in het algemeen of voor een bepaald type delict minimaal vereist zou zijn, laat staan deze kans in een percentage uitdrukken.

In zijn arrest van 25 maart 2003, ECLI:NL:HR:2003:AE9049, *NJ* 2003/552 heeft de Hoge Raad voorts overwogen dat wat betreft de vraag of sprake is van bewuste aanvaarding van zo een kans heeft te gelden dat uit de enkele omstandigheid dat de verdachte wetenschap heeft van de aanmerkelijke kans dat het gevolg zal intreden, niet zonder meer kan volgen dat hij de aanmerkelijke kans op het gevolg ook bewust heeft aanvaard, omdat ook sprake kan zijn van bewuste schuld. Van degene die weet heeft van de aanmerkelijke kans op het gevolg, maar die naar het oordeel van de rechter ervan is uitgegaan dat het gevolg niet zal intreden, kan wel worden gezegd dat hij met (grove) onachtzaamheid heeft gehandeld, maar niet dat zijn opzet in voorwaardelijke vorm op dat gevolg gericht is geweest.

Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van bewuste schuld dan wel van voorwaardelijk opzet zal, indien de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven omtrent hetgeen ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht, van belang. Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zozeer gericht op een bepaald gevolg dat het – behoudens contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het desbetreffende gevolg bewust heeft aanvaard.

Blijkens zijn bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat de verdachte wist dat de desbetreffende honden een jaar vóór het in de tenlastelegging bedoelde incident bij een eerder bijtincident betrokken waren, dat de verdachte ervan op de hoogte was dat bij deze honden de kans op bijtincidenten als reëel was aangemerkt, dat hij wist dat hij vanwege de risico's de drie honden niet samen moest uitlaten en dat hij zich ervan bewust was dat hij de honden ook in losloopgebieden aangeliend moest houden wanneer andere honden in de buurt waren.

Daaraan heeft het hof kennelijk en niet onbegrijpelijk de gevolgtrekking verbonden dat de reële, niet onwaarschijnlijke mogelijkheid bestond dat de honden de andere hond zouden bijten en daardoor zouden beschadigen, welk risico zich heeft verwezenlijkt. Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte door zijn honden tegelijkertijd en onaangelijnd om 18.30 uur 's avonds in een uitlaatgebied uit te laten, bewust deze aanmerkelijke kans heeft aanvaard. Dat oordeel geeft tegen de achtergrond van hetgeen hiervoor is vooropgesteld niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk en behoefde, ook in het licht van het in hoger beroep gevoerde verweer, geen nadere motivering.

Het middel faalt.

De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde taakstraf van 120 uren, subsidiair zestig dagen hechtenis.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft het aantal uren te verrichten taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis, vermindert het aantal uren taakstraf en de duur van de vervangende hechtenis in die zin dat deze 114 uren, subsidiair 57 dagen hechtenis, bedragen en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:718

Zaaknummer: 16/02401

Rechters: W.A.M. van Schendel, A.L.J. van Strien, J.C.A.M. Claassens, M.T. Boerlage en A.E.M. Röttgering

Advocaten: R.A.J. Verploegh

Wetsartikelen: 425 Sr

RECHTSPRAAK

De afwijzing van het hof van het verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak is ontoereikend gemotiveerd.

Het middel klaagt dat het hof ten onrechte, althans onvoldoende gemotiveerd, het verzoek van de niet op de voet van artikel 279 Sv gemachtigde raadsman tot aanhouding van de behandeling van de zaak ten behoeve van het alsnog verkrijgen van zo een machtiging, heeft afgewezen.

Bij de beslissing op een verzoek tot aanhouding van de behandeling van de zaak dient de rechter een afweging te maken tussen alle daarbij betrokken belangen, waaronder het belang van de verdachte bij het kunnen uitoefenen van zijn aanwezigheidsrecht – waaronder begrepen het recht om zich in zijn afwezigheid ter terechtzitting door een daartoe uitdrukkelijk gemachtigde advocaat te doen verdedigen –, het belang dat niet alleen de verdachte maar ook de samenleving heeft bij een doeltreffende en spoedige berechting en het belang van een goede organisatie van de rechtspleging (vgl. HR 26 januari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZD1314, NJ 1999/294).

Het hof heeft het verzoek om aanhouding van de behandeling van de zaak ten behoeve van het alsnog verkrijgen van een machtiging als bedoeld in artikel 279 Sv afgewezen op de grond dat de verdachte afstand heeft gedaan van zijn aanwezigheidsrecht. Die enkele omstandigheid kan de afwijzing van dat verzoek niet dragen, nu niet is gebleken dat de verdachte geen prijs (meer) stelde op bijstand van zijn raadsman bij de behandeling van de zaak in het hoger beroep. Dat kan evenmin blijken uit de overweging van het hof dat de verdachte gedetineerd was en voor de raadsman aldus eenvoudig te bereiken, terwijl de verdachte ook (het kantoor van) zijn raadsman kon bereiken. Uit 's hofs motivering van de afwijzing van dat verzoek blijkt voorts niet dat het hof de onder 2.3 bedoelde afweging van belangen heeft gemaakt. Daarom is de afwijzing door het hof van het verzoek ontoereikend gemotiveerd.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en

afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:779

Zaaknummer: 16/04248

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.E.M. Röttgering

Advocaten: K.D. Regter

Wetsartikelen: 279 Sv

RECHTSPRAAK

Betekening vordering officier van justitie ex artikel 18 lid 1 WOTS terecht aangemerkt als aanvangsdatum, nu vordering ruim zestien maanden na ontvangst Duits verzoek is ingediend?

Het middel klaagt over het oordeel van de rechtbank dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn, in het bijzonder over het oordeel van de rechtbank dat de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn pas is aangevangen met de betekening van de vordering van de officier van justitie als bedoeld in artikel 18 lid 1 Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (hierna: WOTS) tot het verlenen van verlof tot de tenuitvoerlegging van de door de Duitse rechter aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsbenemende sanctie.

De rechtbank heeft geoordeeld dat weliswaar sprake is van een niet-voortvarende afhandeling van het WOTS-verzoek waarop ten gunste van de veroordeelde bij de strafoplegging acht wordt geslagen, maar niet van overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM, omdat die termijn in het onderhavige geval is aangevangen met de betekening van de vordering van de officier van justitie als bedoeld in artikel 18 lid 1 WOTS tot het verlenen van verlof tot de tenuitvoerlegging van de door de Duitse rechter aan de veroordeelde opgelegde vrijheidsbenemende sanctie. Een en ander getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk (vgl. HR 24 januari 2012, ECLI:NL:HR:2012:BU2064).

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-05-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:716

Zaaknummer: 17/03695

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: Th.O.M. Dieben en G.A. Jansen

Wetsartikelen: 18 WOTS